

Somkóró

A somkóró a meszes, sovány, sülevényes talajok szárazságtűrő szálas takarmány- és [zöldtrágya növénye](#). Hazánkban mindenütt megterem, ahol az altalajban elegendő a mész és a talajvíz nincsen magasan. A somkóró hasznosítása kettős. Elsősorban zöldtrágyázás céljára termesztjük, de az értékeesebb pillangós takarmányok pótlására is alkalmas, fehérjében gazdag szálas takarmány. Takarmányozási értékét befolyásolja, hogy az egész növény kumarint tartalmaz, és a kumarintól keserű íze van. Ezért más takarmányokkal keverten, vagy csak szoktatás után etethető. A kumarintartalom csökkenthető, ha szénát készítünk belőle, de növelhető az ízletessége silózással is.

Vetésterülete hazánkban állandóan változik. Elterjedését főként az gátolja, hogy a száraz, meszes homokon nehéz megtelepíteni.

Rendszertan és biológiai jellemzés

A [somkóró](#) fontosabb fajai a fehér virágú somkóró (*Melilotus albus* Desr.) és a sárgavirágú vagy orvosi somkóró (*Melilotus officinalis* Desr.). Meszes talajainkon mind a két faj vadnövényként is megtalálható. A korábban termesztésbe vont fehérvirágú somkórónak két termesztett formája van, az egyéves és a kétéves somkóró. Hazánkban elsősorban a kétéves somkóró termesztése folyik.

Biológiai jellemzés. A somkóró - főleg fiatal korában - morfológiailag hasonlít a lucernához. Gyökérzete fejlett, mélyreható karógyökérzet. Szára felálló és elágazó, 2-3 m magasra is megnő. Levelei hármasan összetettek és erősen fogazottak. A száron kevés levél van. Virágzata megnyúlt fürt. A színe fajok szerint fehér vagy sárga. Jó mézelő növény. Termése barnás-fekete egymagvú hüvely. A magja színben (sárga) és nagyságban hasonló, de alakban eltér a lucernamagtól. Ezermagtömege 1,9-2 g körül van.

Éghajlat, talajigény és vetésváltás

A somkóró igénytelen, fagy- és szárazságtűrő növény. Talajigénye csak a mézsigényben jelentkezik, főleg az altalaj mézstartalma fontos. A sülevényes, kavicsos, sovány, meszes homokon és a szikes talajokon is megterem. Hazánkban főleg a Duna-Tisza közti meszes homoktalajokon termesztik. Az előveteményekre igénytelen, rendszerint a takarónövénytől függ az előveteménye. Általában két kalászos növény közé kerül. Ha zöldtrágyának termesztjük, kapásnövény következzen utána.

Trágyázás és talajelőkészítés

Igénytelen növény, a műtrágyák közül kisebb foszfor- és káliumadagok is elegendők számára. Talajelőkészítése azonos a többi hereféléével, illetve a takarónövényével.

Vetés

Általánosabb a tavaszi vetés. A kétéves somkórót leggyakrabban rozsra vetjük. Az egyéves somkórót helyesebb takarónövény nélkül vetni, mivel gyors fejlődése miatt felnövi a takarónövényt.

Gabonasortávolságra és 1-2 cm mélyre kell vetni. (Vetőmagszükséglete: 30-35 kg/ha). Homokon a vetés után mindig járassunk gyűrűshengert.

Ápolás

Mechanikai ápolást nem igényel csak hiányos beállottság esetén van szükség gyomirtására. A betegségek közül a peronoszpóra, a somkóró-cerkospóra, a szárfenésedés, a pillangósok tifulás betegsége és a somkóró-mozaikvírus támadhatja meg. Kártevői a csipkézőbogarak, a somkóró-bagolypille és a lucerna-bagolypille.

Betakarítás

A tisztán vetett egyéves somkóró három hónap után lekaszálható, vagy leszántható. A kétéves somkóró első évi termése az időjárástól függ. Előfordul, hogy az őszy folyamán számíthatunk egy kaszálásra, de zöldtrágyának is leszánthatjuk. A második évi hasznosítása sokoldalú. Felhasználható: zöldtakarmányozásra, szénakészítésre, legeltetésre, magtermesztésre és zöldtrágyázásra. Zöldtrágyázásra az első és második növedéke is felhasználható, de hogy melyiket szántjuk le, azt mindig a körülmények és a termesztési cél határozza meg. Zöldtrágyázásra legalkalmasabb bimbós korban alászántani.

Magtermesztés. A kétéves somkóró csak a második évben terem magot. Mának meghagyható ugyan az első kaszálás is, de célszerűbb a második növedéket megfogni.

Forrás: Szántóföldi növénytermesztéstan

PRIMAG
— 1991 —